

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти

Марина БРИЛЬ
« 10 » _____ 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

КРОК ДО НАТХНЕННЯ

Збірка п'єс
для учнів елементарного підрівня
початкової мистецької освіти

Укладач:

А. М. Царенко

викладач Черкаської дитячої школи мистецтв, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Рецензенти:

Л. М. Коптєва

викладач Комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа № 1 імені Стефана Вільконського», Комунального закладу «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л. М. Ревуцького» Чернігівської обласної ради, спеціаліст вищої категорії, старший викладач

Г. Є. Грігорян

викладач Комунального закладу спеціалізованої мистецької освіти «Школа мистецтв “АРТ ВІВА”» Дмитрівської сільської ради Бучанського району Київської області, Дитячої музичної школи № 39 Оболонського району міста Києва, спеціаліст вищої категорії, старший викладач

Відповідальна
за випуск

А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні методичної ради
Черкаської дитячої школи мистецтв
(протокол № 2 від 22 лютого 2024 р.)

© Царенко А. М., 2024 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2024 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Збірка п'єс для юних скрипалів «Крок до натхнення» складається з п'єс для учнів 2 - 4 років навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти. У збірці представлені авторські твори, обробки українських народних пісень та твори сучасних українських авторів.

1. «Пішохід» А. Царенко – п'єса виконується достатньо щільним звуком, штрихом деташе в нюансах *f* та *mf*, також потрібно приділити увагу на засвоєння правильного розподілу та рівномірну швидкість смичка. Необхідна чітка координація рухів пальців обох рук. Твір рекомендовано учням 2 - 3 класу навчання елементарного підрівня для знайомства та оволодіння переходами у 1 та 3 позиції, які потрібно виконувати плавним переміщенням лівої руки по струні.

2. Українська народна пісня «Ой, є в лісі калина» - в п'єсі використовуються різноманітні штрихові варіанти: деташе, легато, дубль-штрих. Необхідно звернути увагу на розподіл смичка при виконанні певного штриха та контроль ваги руки на смичок. Твір допоможе учням 2 року навчання елементарного підрівня у ознайомленні з українською народною творчістю, навчитись виразному виконанню яскравої мелодії.

3. «Кумедний їжачок» А. Царенко – п'єса веселого характеру з використанням штриха стакато, звуки якого рекомендовано виконувати одним рухом смичка по струні уривчасто, відокремлюючи один від одного паузами. Слід уникати виконання різких рухів, від яких виникають некеровані стрибки смичка по струні.

4. «Сороконіжка» А. Царенко – твір має спокійний характер, з використанням штриха легато, в якому звуки виконуються плавно, переходячи один в інший без паузи. Виконання штриха легато потребує плавних рухів смичка по струні, чіткої роботи пальців лівої руки (падіння та відскік), а також свободи м'язів обох рук. Вільні переходи у 1 та 3 позиції, плавне з'єднання струн, контрольована швидкість ведення смичка є необхідними умовами для виконання штриха легато.

5. Українська народна пісня «Ой ти, дівчино, заручена» - потребує виразного виконання кантилени, навичок гри в позиціях, правильного розподілу смичка, якісного звуковидобування, переходів з однієї струни на іншу, фразування мелодії, контролю зміни динаміки звуку. При поступовому посиленні тривалого звуку (*crescendo*) особливо потрібна рівномірна швидкість ведення смичка.

6. Українська народна пісня «Місяць на небі» - твір ліричного характеру з невеличкими варіаціями, що є одним із перших кроків учнів до знайомства та вивчення великої форми. Потребує виконання основної теми повноцінним звуком з використанням якісної вібрації, плавних переходів в позиції, володіння різноманітною динамікою звуку, плавним штрихом легато для співучого проведення мелодії.

7. «Веселі бемольчики» А. Царенко – п'єса написана в тональності *Es–dur* для вдосконалення гри у бемольних тональностях. Твір має веселий характер, що підкреслюється використанням штриха сотійє, який слід виконувати невеликим відрізком в середині смичка. Ознайомлення з виконанням штриха сотійє рекомендується починати зі штриха короткого детаşe в середині смичка, поступово збільшуючи темп.

8. «Дощик грає» А. Царенко – п'єса рекомендована для знайомства та засвоєння штриха рикошет. Стрибаючий штрих, в якому після кидка на струну смичок відскакує від неї. Кидки смичка бажано робити всією площиною стрічки волосся, терміново звільняючи тростину смичка від впливу ваги правої руки, не перешкоджаючи відскокам від струни.

9. «Вальс» Ю. Шинкаренко – задумлива мелодія п'єси потребує виразного виконання кантилени, правильного розподілу смичка, якісного звуковидобування, чіткого ритму, активних пальцевих рухів. Невеличкі варіації готують учнів до виконання великої форми.

10. «Весняний настрій» А. Царенко – п'єса має веселий характер, основна тональність твору *A–dur*, але слід звернути увагу на зміну тональності у 2 цифрі (*B–dur*).

11. «Мрія» М. Демиденко – ліричний виразний характер твору потребує виконання широким смичком, виразним звуком, плавних переходів у 3 позицію та з'єднання струн.

Ой, є в лісі калина

Українська народна пісня

Обробка А.Царенко

Allegretto

The musical score is written for a single melodic line and piano accompaniment in 4/4 time. It consists of six systems of staves. The first system (measures 1-6) begins with a first ending bracket and a *mf* dynamic. The second system (measures 7-11) features a repeat sign, a *legato* instruction, and a second ending bracket. The third system (measures 12-16) includes a *cresc.* instruction. The fourth system (measures 17-21) contains a *dim.* instruction, a *mf sautille* instruction, and a third ending bracket. The fifth system (measures 22-26) concludes with two endings: a first ending bracket and a second ending bracket with a *3* (triple) marking.

Кумедний їжачок

А.Царенко

Moderato

1 2 0
mp *leggiero*

7 0 4 3

14 3

20 2 1 4 3 2

27 0 1 4 rit. A Tempo (2) (3) 0 (1)

Сороконіжка

А.Царенко

Allegretto

1 3 0 0 3 0 1 0 1 2

mf

5 1 3 0 1 0 3 1 2 2 3 2 1 0 3 1 0

9 0 2 0 4 3 1 2 3 0 3 0

12 3 0 1 1 4 2 1 1

Ой ти, дівчино, заручена

Українська народна пісня
Обробка А.Царенко

Andante

The musical score is written in 3/4 time and consists of four systems of staves. The first system (measures 1-6) features a vocal line starting with a fermata, followed by notes with fingerings 2 and 1. The piano accompaniment begins with a *mp* dynamic and includes a *dolce* marking. The second system (measures 7-11) continues the vocal line with fingerings 3, 0, 2, 3, 1, and 3, while the piano accompaniment maintains a *p* dynamic. The third system (measures 12-16) includes a repeat sign and a *mp* dynamic marking for the vocal line, with piano accompaniment at *p*. The fourth system (measures 17-21) concludes with first and second endings for the vocal line, with piano accompaniment ending on a sustained chord.

Місяць на небі

Українська народна пісня
Обробка А. Царенко

Andante

The first system of the musical score is in 3/4 time. It begins with a treble clef staff containing a whole rest. Below it, the piano accompaniment starts with a *mp* dynamic. The right hand plays a series of chords, while the left hand plays a rhythmic pattern of eighth notes.

The second system begins at measure 6. The right hand has a melodic line with a first ending bracket over measures 7-8. The dynamic changes to *mp espress.* The piano accompaniment continues with its rhythmic pattern.

The third system begins at measure 11. The right hand features a melodic line with various ornaments (accents) and fingerings (1, 2, 3, 4). The piano accompaniment remains consistent.

The fourth system begins at measure 17. The right hand continues with the melodic line, including a trill ornament. The piano accompaniment concludes the piece.

22

1. 2.

27

3 3 3 3 3 3

33

mf *mf*

39

3 3 3

42

2. 1. 2.

Веселі бемольчики

Allegro

А.Царенко

1. *f sciuille*

Measures 1-4. Right hand: $\text{1. } \overset{\square}{\text{1}} \text{ 4 } \text{ 2 } \text{ 1 } \text{ 4}$. Left hand: f , *sciuille*.

5. *mf*

2.

Measures 5-8. Right hand: $\text{1. } \overset{\square}{\text{1}} \text{ 3 } \text{ 2 } \text{ 2 } \text{ 4}$. Left hand: *mf*, 2.

9. *mf*

Measures 9-12. Right hand: $\text{1. } \overset{\square}{\text{1}} \text{ 3 } \text{ 2 } \text{ 2 } \text{ 4}$. Left hand: *mf*.

13. *mf*

Measures 13-16. Right hand: $\text{2 } \text{ 2 } \text{ 2 } \text{ 1 } \text{ 2 } \text{ 2 } \text{ 1}$. Left hand: *mf*.

17. *f*

3.

Measures 17-20. Right hand: $\text{3. } \overset{\square}{\text{1}} \text{ 4 } \text{ 2 } \text{ 4}$. Left hand: *f*, 3.

Дощик грає

А.Царенко

Moderato

1

mf ricochet

6

11

2

15

Вальс

Ю.Шинкаренко
Переклад А.Царенко

Moderato

Musical score for the first system (measures 1-8). The piece is in 3/4 time. The right hand (RH) begins with a melodic line starting at measure 5, marked *mp espressivo*. The left hand (LH) provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. Fingering numbers 1, 1, 0, 2, 0 are indicated above the RH notes in measures 5-8.

Musical score for the second system (measures 9-16). The RH continues the melodic line with a key signature change to one sharp (F#) at measure 9. The LH accompaniment continues with chords and moving lines. Fingering numbers 1, 0, 0, 2, 2 are indicated above the RH notes in measures 11-16.

Musical score for the third system (measures 17-23). The RH continues the melodic line with a key signature change to two sharps (F#, C#) at measure 17. The LH accompaniment continues with chords and moving lines. Fingering numbers 3, 3, 4, V, 2, V1, 4 are indicated above the RH notes in measures 17-23.

Musical score for the fourth system (measures 24-31). The RH continues the melodic line with a key signature change to one sharp (F#) at measure 24. The LH accompaniment continues with chords and moving lines. The dynamic marking *mf* is present in measure 28. Fingering numbers 0, 2, 2 are indicated above the RH notes in measures 24-31.

30

1 1 2 4 1 0

36

2 1 0 0

42

0 0 2

48

2 1 2 V 2

54

1 3 4 2

60

2 1

64

2 4 0

Весняний настрій

А.Царенко

Allegretto

1

mf

5

9

dolce

12

15

Musical score for measures 15-17. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

18

Musical score for measures 18-19. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

20

Musical score for measures 20-23. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

24

Musical score for measures 24-26. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

27

Musical score for measures 27-30. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Мрія

М. Демиденко
Переклад А. Царенко

Moderato

The musical score is written for piano and consists of six systems. The key signature is one flat (B-flat major), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Moderato'. The first system shows a whole rest for all staves. The second system begins with a piano (*p*) dynamic. The third system includes fingering numbers (5, 1, 2, 2, 0, 2, 2, 2, 2, 3, 4, 2) and a *cantabile* marking. The fourth system starts with a piano (*p*) dynamic. The fifth system includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The sixth system also includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score features various musical notations including slurs, ties, and dynamic markings.

13 2

Musical score for measures 13-16. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat and a 7/8 time signature. It contains a melodic line with slurs and fingerings (3, 4, 1, 2, 1, 4, 2, 2). The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, providing harmonic accompaniment.

Piano accompaniment for measures 13-16. The system consists of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The right hand features dense chordal textures and arpeggiated figures, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

17

Musical score for measures 17-20. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat and a 7/8 time signature. It contains a melodic line with slurs and fingerings (0, 1, 3, 3, 2). A dynamic marking of *f* (forte) is present. The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, providing harmonic accompaniment.

Piano accompaniment for measures 17-20. The system consists of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The right hand features dense chordal textures and arpeggiated figures, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *f* (forte) is present.

21

Musical score for measures 21-24. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat and a 7/8 time signature. It contains a melodic line with slurs and fingerings (2, 2, 2). A dynamic marking of *f* (forte) is present. The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, providing harmonic accompaniment.

Piano accompaniment for measures 21-24. The system consists of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The right hand features dense chordal textures and arpeggiated figures, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

25

Musical notation for measures 25-28, first system. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat. It contains a melodic line with slurs and fingerings (3, 4, 2, 2, 0, 2). The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment.

Musical notation for measures 25-28, second system. The system consists of two staves in grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment.

29

Musical notation for measures 29-32, first system. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat. It contains a melodic line with slurs and fingerings (1, 2, 4, 3, 4, 2). The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment.

Musical notation for measures 29-32, second system. The system consists of two staves in grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment.

33

Musical notation for measures 33-36, first system. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef with a key signature of one flat. It contains a melodic line with slurs and fingerings (1, 4, 2, 2). The middle and bottom staves are grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment. A dynamic marking *f* is present in the top staff.

Musical notation for measures 33-36, second system. The system consists of two staves in grand staff notation (treble and bass clefs) with a key signature of one flat, containing accompaniment. A dynamic marking *f* is present in the top staff.

37

p

pp

p

pp

p

pp

41

mp

pp

mp

pp

Мрія

М. Демиденко

Moderato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a single treble clef staff with a whole rest in each of the four measures. The lower staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a tempo marking of *Moderato* and a dynamic marking of *p*. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The melody in the right hand of the grand staff begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a half note B4, and finally a half note A4. The bass line consists of quarter notes G2, A2, B2, and C3, followed by quarter notes D3, E3, F3, and G3.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff begins with a first ending bracket over measures 5 and 6, marked with a first ending symbol (a square with a vertical line). The melody includes fingerings: 2, 2, 0, 2, 2, 2, 3, 4, 2. The dynamic marking is *p*. The lower staff continues the accompaniment with chords and moving lines in both hands.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff begins with measure 9 and includes fingerings: 2, 0, 2, 3, 4, 1, 2. The dynamic marking is *mf*. The lower staff continues the accompaniment with chords and moving lines in both hands.

13 2

Musical score for measures 13-16. The right hand has a melodic line with fingerings 3, 4, 1, 2, 1, 4, 2, 2. The left hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes. A box with the number 2 is above the first measure.

17

Musical score for measures 17-20. The right hand has a melodic line with fingerings 6, 1, 3, 3, 2. A forte (*f*) dynamic marking is present. The left hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes. A box with the number 6 is above the first measure.

21 3

Musical score for measures 21-24. The right hand has a melodic line with fingerings 2, 2, 2. The left hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes. A box with the number 3 is above the first measure.

25

Musical score for measures 25-28. The right hand has a melodic line with fingerings 3, 4, 2, 2, 0, 2. The left hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes.

29

1 2 3 4

33

1 4 2 2 f

37

p

41

mp pp

ЗМІСТ

Методичні рекомендації.....	3
1. Пішохід (А. Царенко).....	5
2. Ой, є в лісі калина (укр. нар. пісня, обробка А. Царенко).....	7
3. Кумедний їжачок (А. Царенко).....	8
4. Сороконіжка (А. Царенко).....	9
5. Ой ти, дівчино, заручена (укр. нар. пісня, обробка А. Царенко).....	10
6. Місяць на небі (укр. нар. пісня, обробка А. Царенко).....	11
7. Веселі бемольчики (А. Царенко).....	13
8. Дощик грає (А. Царенко).....	14
9. Вальс (Ю. Шинкаренко, переклад А. Царенко).....	15
10. Весняний настрій (А. Царенко).....	18
11. Мрія (М.Демиденко, переклад А. Царенко).....	20

Violin

Пішохід

А.Царенко

Allegretto
2

3 0 1 3 0 1 3 1 4 2 1 0 3 1 1

mf risoluto *mf*

8 1 2 4 1 1 4 1 0 1 3 0 1

f

13 3 1 2 2 4 2 2 1 2 2 1 2 3 0 2 1 4

mf *f* *ff*

Violin

Ой, є в лісі калина

Українська народна пісня

Обробка А.Царенко

Allegretto

The score is written for violin in 4/4 time. It consists of five staves of music. The first staff starts with a first ending bracket and a *mf* dynamic. The second staff has a second ending bracket and a *legato* instruction. The third staff has a *cresc.* instruction. The fourth staff has a *dim.* instruction, a *mf* dynamic, and a *sautille* instruction. The fifth staff has first and second ending brackets. Fingerings (0, 2, 1, 4) and bowing marks (V) are indicated throughout.

1. *mf*

8 *legato*

13 *cresc.*

18 *dim.* *mf* *sautille*

23 1. 2.

Violin

Кумедний їжачок

А.Царенко

Moderato
3

mp
leggiero

10

4

20

rit. **A Tempo**

(2) (3) (1)

Violin

Сороконіжка

А.Царенко

Allegretto

1 3 0 0 3 0 1 0 1 2 1 3 0

mf

6 1 0 3 1 2 2 3 2 1 0 3 1 0 0

10 2 0 4 3 1 2 3 0 3 0 3 0

13 1 1 4 2 1 1

Violin

Ой ти, дівчино, заручена

Українська народна пісня
Обробка А.Царенко

Andante

mp

11 *mp*

17 1. 3 1 2 0 2. 0 # #

Violin

Ой ти, дівчино, заручена

Українська народна пісня

Обробка А.Царенко

Andante
4

The score is written for violin in 3/4 time, marked Andante. It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Andante' and the number '4' is written below the staff. The music starts with a whole rest, followed by a series of eighth notes with fingerings: 2, 1, 3, 0, 2, 3, 1. The dynamics are marked 'mp' and 'dolce'. The second staff starts at measure 11 and includes a repeat sign. The dynamics are marked 'mp'. The third staff starts at measure 17 and includes a first and second ending bracket. The dynamics are marked 'mp'. The key signature has one sharp (F#).

mp
dolce

11

mp

17

1.
2.

Violin

Місяць на небі

Українська народна пісня
Обробка А.Царенко

Andante
3/4

1 2 0 2 3

mp
espress.

13 3 1 4 2 0 0 3

20 1. 1 4 2 2. 1 4 2

27 0 2 0 1 2 1 2 1 3 3

33 1 4 3 2 0 2 0 3 2 1 2 3
mf

39 1 3 3 2 1. 3 2 1 2 2. 0 # #

Веселі бемольчики

Violin

А.Царенко

Allegro

1. 1 4 2 1 4

f sautille

5. 1. 0 2. 1 3 2 2 4

mf

9. 1 2 2 1 3 1 3 2 2 4

13. 2 2 1 2 2 1

17. 3 1 4

f

Violin

Дощик грає

А.Царенко

Moderato
2

mf ricochet

7

11

15

Вальс

Ю.Шинкаренко
Переклад А.Царенко

Moderato
3

mp *espressivo*

11

20

28

mf

36

44

52

60

Violin 1

Мрія

М.Демиденко

Переклад А.Царенко

Moderato
3

1

p cantabile

8

mf

2

13

18

f

3

23

27

31

4

36

f *p*

39

pp

3

Violin 2

Мрія

М.Демиденко
Переклад А.Царенко

Moderato
4

1

2

p

10

2

17

23

3

30

4

36

40

3

pp

Мрія

Violin 3

М.Демиденко

Переклад А.Царенко

Moderato
4

p

10

16

23

30

37

pp

3